

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy III

VI Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. B. Krzywoustego - **ZAKRES ROZSZERZONY**

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Źródła do historii XIX i pierwszej połowy XX stulecia	Uczeń: - wymienia różne rodzaje źródeł historycznych i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii; - wymienia nowe rodzaje źródeł, które pojawiły się w XIX i na początku XX w.; - wyjaśnia, jakie dziedziny życia może dzięki nim poznawać historyk	Uczeń: - wyjaśnia specyfikę warsztatu historyka zajmującego się XIX i XX w.; - wyjaśnia, co wpłynęło na zwiększenie się ilości źródeł w XIX i na początku XX w.; - przedstawia przykładowe problemy związane z wykorzystaniem i interpretacją źródeł XIX i XX w.	Uczeń: - wyjaśnia, jak rozwój administracji państwowej i gospodarki wpłynęły na ilość i rodzaje źródeł historycznych; - przedstawia prasę jako źródło historyczne; - wyjaśnia, czy literatura i prace naukowe mogą być źródłem historycznym	Uczeń: - wyjaśnia, jak przemiany w kulturze wpłynęły na ilość i rodzaje źródeł historycznych; - wyjaśnia problemy związane z wykorzystaniem prasy i filmu jako źródła historycznego; - wyjaśnia, do badania jakich zagadnień historyk może wykorzystać literaturę i prace naukowe	Uczeń: dokonuje analizy przykładowego źródła ikonograficznego, formułując również pytania badawcze
I. Europa i świat w epoce restauracji i rewolucji (pierwsza połowa XIX w.)					
2. Kongres wiedeński i system Świętego Przymierza	Uczeń: - wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; - wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego	Uczeń: - wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; - wyjaśnia, czym były Święte Przymierze i „koncert mocarstw”; - pokazuje na mapie państwa, które najczęściej zyskały na kongresie wiedeńskim i decydowały o układzie sił w Europie	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; - wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się „tańczącym kongresem”; - łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano	Uczeń: - porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim oraz wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; - charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; - wyjaśnia, które państwa i dlaczego nie przystąpiły do Świętego Przymierza	Uczeń: na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim
3. Rewolucja przemysłowa i przemiany społeczne w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: - wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; - przedstawia warunki życia robotników;	Uczeń: wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji;	Uczeń: wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie;	Uczeń: - ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; - wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi;	Uczeń: na podstawie różnych rodzajów źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia nowe grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej	- wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę; - wyjaśnia, na czym polegała rewolucja agrarna	- charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; - przedstawia reakcję robotników na zmiany, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej	wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników	
4. Przemiany kulturowe w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: - przedstawia założenia romantyzmu; - wymienia style w architekturze i sztuce; - wymienia przykładowych pisarzy I połowy XIX w. i tytuły ich utworów	Uczeń: - wymienia przykładowych twórców oraz ich dzieła; - charakteryzuje literaturę I połowy XIX w.; - wymienia cechy charakterystyczne stylu biedermeier i wyjaśnia, kto był odbiorcą dzieł tworzonych w tym stylu	Uczeń: - wskazuje elementy architektoniczne związane ze stylem gotyckim w zabytkach z XIX w.; - przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy polityczne; - charakteryzuje rozwój muzyki w I połowie XIX w.	Uczeń: - wskazuje elementy architektoniczne związane z różnymi stylami (poza gotykiem) w zabytkach z XIX w.; - charakteryzuje zmiany w edukacji w I połowie XIX w.; - przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne	Uczeń: przedstawia wydarzenia historyczne i przemiany społeczne, które stały się kanwą utworów literackich I połowy XIX w.; podaje tytuły i autorów utworów
5. Główne nurty polityczne w Europie w pierwszej połowie XIX w. Rozwój parlamentaryzmu	Uczeń: - wymienia główne założenia ideologii liberalnej; - wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej; - wymienia główne założenia komunizmu	Uczeń: - przedstawia dwa nurty w ideologii liberalnej – ekonomiczny i polityczny; - przedstawia działania Charlesa Fouriera i Roberta Owena	Uczeń: - wyjaśnia, jakie zmiany zachodziły w ustrojach państw w związku z ideologią liberalną; - wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; - porównuje socjalizm utopijny i komunizm	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej i państwa narodowego; - wyjaśnia, czym różnili się reakcyjniści od konserwatystów	Uczeń: ocenia, czy przedsięwzięcia ekonomiczne socjalistów utopijnych miały szanse powodzenia
6. Ruchy rewolucyjne i narodowe w Europie Południowej	Uczeń: - pokazuje na mapie zmiany na Półwyspie Apenińskim, które zaszły w wyniku postanowień kongresu wiedeńskiego; - przedstawia działalność karbonariuszy; - wymienia przyczyny i skutki powstania Greków	Uczeń: - pokazuje na mapie decyzje terytorialne pokoju w Adrianopolu i traktatu londyńskiego; - przedstawia cele wystąpień rewolucyjnych w Hiszpanii w 1820 r.; - wyjaśnia termin Risorgimento	Uczeń: - przedstawia sytuację na Półwyspie Apenińskim w I połowie XIX w.; - wyjaśnia, dlaczego Włosi nie zaakceptowali postanowień kongresu wiedeńskiego; - przedstawia działalność Giuseppe Mazziniego	Uczeń: - charakteryzuje stosunki między władzą a społeczeństwem w Hiszpanii w I połowie XIX w.; - przedstawia przebieg powstania Greków; - charakteryzuje działalność Świętego Przymierza	Uczeń: - przedstawia stosunek społeczeństw europejskich do wystąpień w państwach włoskich, Hiszpanii i Grecji; - przedstawia odwołania do tych wystąpień w literaturze i sztuce

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
7. Stany Zjednoczone i dekolonizacja Ameryki Łacińskiej	Uczeń: • pokazuje na mapie rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w I połowie XIX w.; • przedstawia działalność Simóna Bolívara	Uczeń: • przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w I połowie XIX w.; • charakteryzuje system rządów w krajach Ameryki Łacińskiej w I połowie XIX w.	Uczeń: • przedstawia metody przyłączania nowych terenów do Stanów Zjednoczonych w I połowie XIX w.; • wyjaśnia różnice w rozwoju gospodarczym między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia, na czym polegała doktryna Monrego	Uczeń: • przedstawia sytuację w koloniach hiszpańskich w I połowie XIX w.; • porównuje proces usamodzielniania się kolonii hiszpańskich i portugalskich w Ameryce Łacińskiej; • porównuje sytuację wewnętrzną w krajach Ameryki Łacińskiej po uzyskaniu niepodległości	Uczeń: • przedstawia położenie rdzennych mieszkańców Ameryki w państwach, które powstały po upadku imperiów kolonialnych, i w Stanach Zjednoczonych
8. Zaborcy Polski w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: • wymienia reformy gospodarcze przeprowadzone w Prusach w I połowie XIX w.; • wymienia skutki powstania dekabrystów; • wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej; • pokazuje na mapie obszar, gdzie toczyła się wojna krymska	Uczeń: • wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w Prusach w wyniku reform gospodarczych przeprowadzonych w I połowie XIX w.; • wyjaśnia znaczenie Niemieckiego Związku Celnego; • wymienia przyczyny powstania dekabrystów; • przedstawia przebieg wojny krymskiej	Uczeń: • przedstawia zmiany ustrojowe w Prusach w I połowie XIX w.; • charakteryzuje sytuację wewnętrzną w Rosji w I połowie XIX w.; • charakteryzuje sytuację ustrojową i gospodarczą w Austrii w I połowie XIX w.	Uczeń: • przedstawia efekty reform szkolnictwa w Prusach w I połowie XIX w.; • charakteryzuje cele polityki zagranicznej Rosji i idee, które je wspierały; • wyjaśnia, dlaczego Austrię nazywano w I połowie XIX w. „więzieniem narodów”	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; • przedstawia działalność Florence Nightingale
9. Państwa Europy Zachodniej w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: • wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; • wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów; • wymienia przykłady działań niemieckich liberałów w I połowie XIX w.; • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po powstaniu Belgów	Uczeń: • przedstawia zmiany ustrojowe we Francji po restauracji Burbonów; • przedstawia reformę prawa wyborczego w Anglii w I połowie XIX w.; • charakteryzuje działalność niemieckich liberałów w I połowie XIX w.	Uczeń: • porównuje monarchię francuską z okresem restauracji Burbonów z monarchią lipcową; • przedstawia działalność czartystów	Uczeń: • charakteryzuje funkcjonowanie monarchii parlamentarnej w Anglii w I połowie XIX w.; • wyjaśnia, jaki wpływ na wydarzenia w Związku Niemieckim miała rewolucja lipcowa we Francji	Uczeń: • ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
10. Wiosna Ludów (1848–1849) w Europie	Uczeń: - wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; - wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji, państwach niemieckich; - przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji; - wymienia działania zmierzające do zjednoczenia Niemiec w okresie Wiosny Ludów	Uczeń: - przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; - wskazuje cechy wspólne przebiegu Wiosny Ludów w poszczególnych państwach; - przedstawia działania zmierzające do zjednoczenia Niemiec w okresie Wiosny Ludów; - wyjaśnia, w jaki sposób starano się rozwiązać problemy gospodarczo-społeczne w okresie Wiosny Ludów	Uczeń: - wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; - wyjaśnia różnice między koncepcją Wielkich Niemiec i Małych Niemiec; - wymienia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; - przedstawia znaczenie Wiosny Ludów dla późniejszych wydarzeń w Europie	Uczeń: - wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; - wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; - wyjaśnia, jak wielonarodowy charakter monarchii habsburskiej wpływał na przebieg Wiosny Ludów w Austrii; - wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejście pełni władzy we Francji	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji

II. Polacy i ziemie polskie w pierwszej połowie XIX w.

11. Przemiany gospodarczo-społeczne na ziemiach polskich w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: - wyjaśnia, jaki wpływ na rozwój miast miała kolej; - wymienia ośrodki przemysłowe w Królestwie Polskim; - przedstawia rozwój rolnictwa w zaborze pruskim	Uczeń: - przedstawia przebieg procesu uwłaszczeniowego chłopów na ziemiach polskich w XIX w.; - charakteryzuje politykę gospodarczą Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w Królestwie Polskim; - charakteryzuje gospodarkę w Galicji	Uczeń: - przedstawia zmiany w przestrzeni miejskiej w XIX w.; - wyjaśnia, jakie czynniki wpływały na rozwój ziem polskich pod zaborami w I połowie XIX w.; - przedstawia rozwój rolnictwa w Królestwie Polskim	Uczeń: - porównuje położenie chłopów w poszczególnych zaborach; - porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborami; - ocenia rolę Stanisława Staszica i Andrzeja Zamoyskiego w rozwoju gospodarczym Królestwa Polskiego	Uczeń: - wymienia inwestycję Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, która funkcjonuje współcześnie; - porównuje rolę tej inwestycji w XIX w. z rolą, jaką odgrywa współcześnie
12. Królestwo Polskie w dobie konstytucyjnej (1815–1830)	Uczeń: wymienia organy władzy powołane na mocy konstytucji Królestwa Polskiego i ich przykładowe kompetencje;	Uczeń: - przedstawia stosunek Aleksandra I do Polaków; - wymienia przykłady łamania przez cara postanowień konstytucji Królestwa Polskiego;	Uczeń: porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.;	Uczeń: wyjaśnia, co wpływało na zmianę polityki Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego;	Uczeń: porównuje konstytucję Królestwa Polskiego z konstytucją Księstwa Warszawskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	- wymienia prawa narodowe przyznane Polakom w Królestwie Polskim; - wymienia nielegalne organizacje, które powstały w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	przedstawia cele działalności nielegalnych organizacji powstałych w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	- charakteryzuje działalność legalnej opozycji w Królestwie Polskim; - charakteryzuje środowiska, w których powstawały tajne organizacje	- przedstawia rolę Mikołaja Nowosilcowa i wielkiego księcia Konstantego w Królestwie Polskim; - ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją	
13. Powstanie listopadowe	Uczeń: - wymienia przyczyny powstania listopadowego; - wymienia ugrupowania działające w czasie powstania listopadowego; - wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; - wymienia przywódców powstania listopadowego	Uczeń: - wymienia organy władz powstańczych; - wymienia główne założenia programów ugrupowań działających w czasie powstania listopadowego; - wymienia represje wprowadzone przez Mikołaja I po klęsce powstania listopadowego	Uczeń: - dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); - porównuje stosunek do powstania listopadowego i programy ugrupowań działających w jego trakcie; - przedstawia reakcję państw zachodnich na wybuch powstania listopadowego; - charakteryzuje represje popowstaniowe	Uczeń: - przedstawia proces przekształcania się zrywu podchorążych w powstanie narodowe; - uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być określane wojną polsko-rosyjską; - przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów w powstaniu listopadowym; - ocenia szanse powstania listopadowego na zwycięstwo	Uczeń: - przedstawia projekty reform włościńskich z okresu powstania listopadowego; - przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; - wyjaśnia, jaką funkcję pełni współcześnie Cytadela Warszawska
14. Wielka Emigracja – ugrupowania, programy, próby działania	Uczeń: - przedstawia stosunek Francji do emigrantów polistopadowych; - pokazuje na mapie państwa, do których najliczniej emigrowali Polacy po klęsce powstania listopadowego; - wymienia organizacje powstałe na emigracji i najważniejsze założenia ich programów	Uczeń: - przedstawia stosunek państw europejskich do emigrantów polistopadowych; - wymienia organizacje spiskowe powstałe na ziemiach polskich po klęsce powstania listopadowego; - przedstawia zaangażowanie Polaków w europejski ruch rewolucyjny	Uczeń: - porównuje programy ugrupowań Wielkiej Emigracji; - wyjaśnia przyczyny sporów pomiędzy Polakami na emigracji; - wyjaśnia, dlaczego emigrację polistopadową określa się mianem Wielkiej Emigracji	Uczeń: - charakteryzuje cele i działania księcia Adama Czartoryskiego na emigracji; - porównuje cele organizacji spiskowych powstałych na ziemiach polskich po klęsce powstania listopadowego; - ocenia skuteczność działań podejmowanych przez działaczy emigracyjnych i konspirację na ziemiach polskich	Uczeń: - wymienia ugrupowanie emigracyjne, w którym wcześniej działał Tadeusz Krępowiecki; - przedstawia działalność kaliszzan na emigracji

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
15. Ziemie zaboru pruskiego i austriackiego w latach 1815–1846	Uczeń: - przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; - wymienia prawa narodowe Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim; - wymienia przyczyny i skutki powstania krakowskiego; - pokazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim i rabacją galicyjską oraz obszar Wielkiego Księstwa Poznańskiego	Uczeń: - wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie Poznańskim powstałe po kongresie wiedeńskim; - wymienia organy władzy w Wolnym Mieście Krakowie; - przedstawia program społeczno-gospodarczy władz powstania krakowskiego; - wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego rok 1830 był cezurą w polityce władz pruskich wobec Wielkiego Księstwa Poznańskiego; - wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju gospodarczym Wielkiego Księstwa Poznańskiego odegrały Kasyno i Bazar; - przedstawia relacje między wsią a dworem w Galicji i wyjaśnia ich wpływ na wybuch rabacji galicyjskiej; - porównuje sytuację gospodarczą w Wielkim Księstwie Poznańskim i Galicji	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego; - wyjaśnia, jaki był stosunek władz austriackich do rabacji galicyjskiej; - wyjaśnia, co wpłynęło na różnice w rozwoju gospodarczym Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Galicji	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego postać Jakuba Szeli była i jest inspiracją dla współczesnych twórców (pisarzy, dramaturgów itp.) - przedstawia wydarzenia z kolejnych lat, w których Bazar w Poznaniu miał swój udział; - wyjaśnia, jaką funkcję Bazar pełni współcześnie
16. Ziemie polskie i Polacy podczas Wiosny Ludów	Uczeń: - pokazuje na mapie miejsca starć oddziałów polskich z wojskami pruskimi w 1848 r.; - wymienia trwałe skutki Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim; - wymienia skutki Wiosny Ludów dla Polaków	Uczeń: - przedstawia przebieg wydarzeń związanych z Wiosną Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim; - przedstawia działania Polaków w Galicji w okresie Wiosny Ludów; - przedstawia udział Polaków w wydarzeniach Wiosny Ludów w Europie	Uczeń: - charakteryzuje działalność Ligi Polskiej; - przedstawia, co wpływało na stosunek Austriaków do polskich żądań w okresie Wiosny Ludów; - wyjaśnia, w jaki sposób Wiosna Ludów w Galicji wpłynęła na stosunki między wsią a dworem	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na stosunek liberałów niemieckich i władz pruskich do polskich dążeń narodowych w Wielkim Księstwie Poznańskim; - wyjaśnia, w jaki sposób Wiosna Ludów w Galicji wpłynęła na stosunki między Polakami a Ukraińcami; - ocenia, czy Wiosna Ludów poprawiła położenie Polaków pod zaborami	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób inne narody zapamiętały i upamiętniły Polaków walczących u ich boku w okresie Wiosny Ludów
17. Kultura polska w pierwszej połowie XIX w.	Uczeń: - wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; - wymienia głównych twórców na ziemiach polskich i na emigracji;	Uczeń: - przedstawia rolę uniwersytetów i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; - wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami;	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury;	Uczeń: wyjaśnia, rolę Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Ossolineum;	Uczeń: ocenia, czy przedsięwzięcia kulturalne arystokracji z I połowie XIX w. są ważne także współcześnie dla kultury polskiej;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• pokazuje na mapie miasta, które były ośrodkami kultury na ziemiach polskich; • wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu	• wskazuje na przykładowych zabytkach cechy klasycyzmu i neogotyku; • przedstawia rolę miast jako ośrodków kultury na ziemiach polskich	• przedstawia rolę, jaką odegrały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; • przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w literaturze; • przedstawia rolę emigracji polistopadowej i Paryża w rozwoju kultury polskiej	• przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury; • wyjaśnia genezę stylu dworskiego w architekturze polskiej i podaje przykłady budowl w tym stylu	• przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

III. Europa i świat w epoce rozwoju cywilizacji przemysłowej (od połowy XIX w. do 1914 r.)

18. Zjednoczenie Włoch i zjednoczenie Niemiec	Uczeń: • wymienia etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w. i pokazuje je na mapie; • wymienia etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w. i pokazuje je na mapie; • wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa Niemieckiego	Uczeń: • przedstawia rolę Królestwa Sardynii i Camilla Cavoura w procesie jednoczenia Włoch; • przedstawia rolę Prus i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec; • uzasadnia, że Cesarstwo Niemieckie było państwem federacyjnym	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii odgrywało przewodnią rolę w procesie zjednoczenia Włoch; • wyjaśnia, dlaczego Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesie zjednoczenia Niemiec; • porównuje proces jednoczenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.	Uczeń: • ocenia pozycję monarchii habsburskiej na scenie niemieckiej w XIX w.; • charakteryzuje problemy, z którymi musiały sobie poradzić zjednoczone Włochy; • wyjaśnia, w jaki sposób powstanie dwóch nowych państw wpłynęło na sytuację w Europie; • wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”	Uczeń: • przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II; • przedstawia, jaką rolę odgrywa ta budowla wspólnie
19. Francja i Wielka Brytania. Demokratyzacja ustrojów politycznych w drugiej połowie XIX w.	Uczeń: • wymienia postanowienia konstytucji francuskiej z 1875 r.; • wyjaśnia, dlaczego doszło do wybuch Komuny Paryskiej; • przedstawia zmiany w prawie wyborczym w Wielkiej Brytanii	Uczeń: • wymienia przemiany ustrojowe, które miały miejsce we Francji w II połowie XIX w.; • wyjaśnia, jak postanowienia konstytucji z 1875 r. wpływały na funkcjonowanie władz III Republiki;	Uczeń: • charakteryzuje politykę zagraniczną Napoleona III; • przedstawia, jak przebudowano Paryż w II połowie XIX w.; • przedstawia program Komuny Paryskiej;	Uczeń: • charakteryzuje politykę wewnętrzną Napoleona III; • wyjaśnia, dlaczego zdecydowano się na przebudowę Paryża w II połowie XIX w.; • ocenia skuteczność polityki zagranicznej Napoleona III;	Uczeń: • charakteryzuje metody walki sufrażystek o prawa wyborcze; • wyjaśnia, czym różni się sufrażystki od sufrażetek;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		• przedstawia system partyjny w Wielkiej Brytanii	• wyjaśnia, co przyczyniało się do wzrostu roli i znaczenia Izby Gmin w parlamencie angielskim; • charakteryzuje dążenia emancypacyjne kobiet	• wyjaśnia przyczyny upadku II Cesarstwa; • przedstawia stosunek władz III Republiki do Kościoła katolickiego	• przedstawia przywódczynię walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie) lub w innym kraju na przełomie XIX i XX w.
20. Ideologie i ruchy polityczne w drugiej połowie XIX stulecia	Uczeń: • wymienia nurty w ruchu socjalistycznym i ich główne założenia; • wymienia główne założenia ideologii nacjonalistycznej	Uczeń: • wymienia czynniki, które przyczyniły się do powstania nowoczesnych narodów; • wymienia główne założenia społecznej nauki Kościoła; • wyjaśnia pojęcie syjonizm	Uczeń: • przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się ideologii nacjonalistycznej; • wyjaśnia pojęcia: szowinizm, rasizm; • porównuje nurty w ideologii socjalistycznej	Uczeń: • przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX w.; • przedstawia cechy partii politycznych powstałych w II połowie XIX w.; • przedstawia rolę Międzynarodówek	Uczeń: • porównuje poglądy Michaiła Bakunina, Piotra Kropotkina i Pierre'a Josepha Proudhona
21. Stany Zjednoczone Ameryki w drugiej połowie XIX w.	Uczeń: • wymienia różnice w rozwoju gospodarczym między Północą a Południem; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; • wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm i segregacja rasowa	Uczeń: • wyjaśnia rolę kolei i emigracji w rozwoju gospodarczym Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia, w jaki sposób różnice gospodarcze między Północą a Południem przekładały się na różnice w polityce wewnętrznej; • wyjaśnia znaczenie XIII i XV poprawki do konstytucji Stanów Zjednoczonych	Uczeń: • wymienia metody powiększania stref wpływów Stanów Zjednoczonych w II połowie XIX w.; • wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; • wyjaśnia, jakie czynniki ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; • przedstawia trudności, z którymi borykała się Konfederacja w czasie wojny secesyjnej; • charakteryzuje położenie byłych niewolników w stanach południowych po wojnie secesyjnej	Uczeń: • charakteryzuje ekspansję wewnętrzną Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa wpływała na przebieg wojny secesyjnej; • wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; • przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej; • charakteryzuje ekspansję kolonialną Stanów Zjednoczonych na przełomie XIX i XX w.	Uczeń: • przedstawia pozostałości po wojnie secesyjnej w stosunkach wewnętrznych w Stanach Zjednoczonych w XX i XXI w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
22. Rosja, Niemcy i Austro-Węgry w drugiej połowie XIX i na początku XX w.	Uczeń: - wymienia reformy wprowadzone w Rosji po klęsce w wojnie krymskiej; - wymienia przykładowe skutki rewolucji 1905 r. w Rosji; - wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; - wymienia organizacje opozycyjne działające w Rosji w II połowie XIX w. i ich cele; - przedstawia różnice między krajami austriackimi a węgierskimi monarchii habsburskiej	Uczeń: - przedstawia cele polityki wewnętrznej kanclerza Ottona von Bismarcka i metody ich realizacji; - wyjaśnia, dlaczego Austria przekształciła się w monarchię dualistyczną; - porównuje cele i programy partii opozycyjnych w Rosji w II połowie XIX w.; - przedstawia możliwości działania opozycji w Rosji w II połowie XIX w.	Uczeń: - przedstawia politykę Ottona von Bismarcka wobec socjalistów i jej konsekwencje; - porównuje politykę wobec mniejszości narodowych w krajach austriackich i węgierskich monarchii habsburskiej; - ocenia trwałość reform przeprowadzonych w ramach odwilży posewastopolskiej i w wyniku rewolucji 1905 r. w Rosji	Uczeń: porównuje sytuację w Rosji, Niemczech i monarchii habsburskiej w II połowie XIX w., wskazując cechy wspólne i różnice w polityce wewnętrznej i zagranicznej tych państw
23. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); - wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w.; - definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium	Uczeń: - podaje przykłady terytoriów zależnych o statusie kolonii, protektoratu, dominium; - przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; - przedstawia stosunek Europejczyków do podbijanych ludów w Afryce i Azji	Uczeń: - wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; - porównuje sposób zarządzania posiadłościami zamorskimi przez Francję i Wielką Brytanię; - porównuje stosunek państw europejskich do podbijanych ludów w Afryce	Uczeń: - porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. i w II połowie XIX w.; - porównuje stosunek państw europejskich do podbijanych ludów w Azji; - ocenia rolę mocarstw europejskich w rozwoju terenów afrykańskich i azjatyckich	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Indie były zwane perłą Korony Brytyjskiej; - wymienia państwa niepodległe na kontynencie afrykańskim; - charakteryzuje ekspansję kolonialną Włochów w Afryce w XIX i początku XX w.
24. Państwa Dalekiego Wschodu u progu XX stulecia	Uczeń: - przedstawia proces wzrostu wpływów państw europejskich w Chinach w II połowie XIX w.; - pokazuje na mapie strefy wpływów poszczególnych państw europejskich w Chinach;	Uczeń: - przedstawia politykę izolacjonizmu w Chinach w połowie XIX w.; - wyjaśnia, na czym polegała koncepcja polityki otwartych drzwi; - przedstawia sytuację w Japonii w połowie XIX w.; - wymienia przyczyny wojny rosyjsko-japońskiej	Uczeń: - charakteryzuje powstanie tajpingów i bokserów; - przedstawia okoliczności powstania republiki w Chinach; - przedstawia efekty reform przeprowadzonych w Japonii w okresie rewolucji Meiji;	Uczeń: - przeistawia reakcje Chińczyków na wzrost wpływów europejskich w ich państwie; - przedstawia cele reform przeprowadzonych w Japonii w okresie rewolucji Meiji; - porównuje sytuację w Chinach i Japonii w połowie XIX w.;	Uczeń: - wymienia niepodległe państwo w Indochinach; - wyjaśnia, które z państw europejskich miało w nim wpływy

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	- wymienia reformy przeprowadzone w Japonii w okresie rewolucji Meiji; - wymienia skutki wojny rosyjsko-japońskiej		przestawia przebieg wojny rosyjsko-japońskiej, pokazując na mapie miejsca najważniejszych bitew	porównuje działania Chińczyków i Japończyków w II połowie XIX w.	
25. Konflikty międzynarodowe u schyłku XIX i na początku XX w.	Uczeń: - wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; - wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójpakt; - przedstawia skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne na Półwyspie Bałkańskim w II połowie XIX w. i początku XX w.; - pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójpaktu; - wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; - przedstawia przyczyny wojen bałkańskich z początku XX w.; - przedstawia zmiany w polityce zagranicznej Niemiec w II połowie XIX w.	Uczeń: - wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; - przedstawia proces rozpadu imperium osmańskiego w II połowie XIX w.; - wyjaśnia pojęcie „kocioł bałkański” i daje przykłady wydarzeń na Półwyspie Bałkańskim, które potwierdzają zasadność takiego określenia; - wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójpaktu miała niemiecka polityka zagraniczna i kolonialna	Uczeń: - ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, żeby zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; - wyjaśnia rolę ruchu młodotureckiego w polityce tureckiej na początku XX w.; - wskazuje związki między wojnami bałkańskimi a rywalizacją Rosji i Austro-Węgier oraz rozpadem imperium osmańskiego	Uczeń: wyjaśnia, czym był sojusz trzech cesarzy oraz kiedy i z jakich przyczyn się rozpadł
26. Druga faza rewolucji przemysłowej	Uczeń: - wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; - wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; - wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w.; - definiuje pojęcie monopolu	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi; - wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; - przedstawia wpływ monopolizacji na życie gospodarcze w II połowie XIX w.	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; - wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji przemysłowej”; - przedstawia związki między rozwojem nauki a gospodarką	Uczeń: - ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; - ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; - przedstawia związki między rozwojem nauki a życiem codziennym ludzi	Uczeń: - przedstawia przykładowe zakłady przemysłowe, które powstały w II połowie XIX w. i przetrwały do czasów współczesnych; - wyjaśnia, czy i jak w czasie swojej działalności zmieniły profil produkcji

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
27. Przemiany kulturowe drugiej połowy XIX i początków XX w.	Uczeń: - wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; - wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; - wymienia założenia filozofii pozytywistycznej; - wymienia cechy kultury masowej	Uczeń: - wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; - przedstawia przemiany życia społecznego; - wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju sportu w II połowie XIX w.	Uczeń: - wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; - przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; - wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. i początek XX w. są używane różne określenia	Uczeń: - ocenia, czy sport można zaliczyć do kultury masowej; - przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; - charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i stosunki międzyludzkie	Uczeń: - wskazuje związki prac artysty z kulturą masową na przykładzie Henriego de Toulouse-Lautreca; - przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od wznowionych w końcu XIX w. igrzysk olimpijskich
IV. Polacy i ziemie polskie w drugiej połowie XIX i na początku XX w.					
28. Przemiany gospodarczo-społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	Uczeń: - wymienia i pokazuje na mapie ośrodki przemysłowe na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; - wymienia nowe grupy społeczne, które powstały w społeczeństwie polskim w II połowie XIX w.; - wymienia przyczyny i miejsca emigracji Polaków w II połowie XIX w.	Uczeń: - wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; - porównuje model rodziny na wsi i w mieście w II połowie XIX w.; - wyjaśnia, w jaki sposób emigracja w II połowie XIX w. wpływała na gospodarkę ziem polskich	Uczeń: - porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich pod zaborami; - wyjaśnia, co wpłynęło na przemiany w strukturze społeczeństwa polskiego w II połowie XIX w.	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w modelu rodziny wpływały na więzi społeczne; - porównuje przyczyny i miejsca emigrowania Polaków w I i II połowie XIX w.	Uczeń: - przedstawia, jak poprawiły się warunki życia robotników w mieście i jak to wpłynęło na wygląd miasta; - przedstawia na przykładzie koncepcję miasta-ogrodu, która pojawiła się w II połowie XIX w.
29. Powstanie styczniowe i represje popowstaniowe w zaborze rosyjskim	Uczeń: - wymienia reformy Aleksandra Wielopolskiego; - wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; - wymienia rejon największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie;	Uczeń: - przedstawia politykę Aleksandra II wobec Królestwa Polskiego w czasie odwilży posewastopolskiej; - charakteryzuje okres dyktatury Romualda Traugutta; - porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władzę powstańcze i cara;	Uczeń: - przedstawia reakcje Polaków na politykę Aleksandra II wobec Królestwa Polskiego; - przedstawia czynniki, które wpływały na wzrost nastrojów patriotycznych w Królestwie Polskim; - porównuje poglądy „białych” i „czerwonych”;	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na stanowiska państw zachodnich wobec powstania styczniowego; - porównuje powstanie listopadowe i styczniowe; - porównuje represje zastosowane przez cara wobec Polaków w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych;	Uczeń: - wymienia postanowienia konwencji Alvenslebena i wyjaśnia jej znaczenie dla przebiegu walk w trakcie powstania styczniowego; - charakteryzuje działalność pozaparlamentarną Leopolda Kronenberga

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	- wymienia organy władz powstańczych; - wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego	przedstawia stosunek państw zachodnich do powstania styczniowego	porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie „białych”, czy „czerwonych”	przedstawia udział Polaków z innych zaborów i cudzoziemców w powstaniu styczniowym	
30. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich u schyłku XIX w.	Uczeń: wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców i główne założenia programowe	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polegał trójlojalizm; - przedstawia program Bundu; - przedstawia program Ligi Polskiej	Uczeń: - porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; - wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; - przezwycięża, w których zaborach poszczególne ruchy i partie polityczne miały największe poparcie	Uczeń: - ocenia, czy zwolennicy trójlojalizmu dbali o interesy narodowe Polaków; - wyjaśnia, dlaczego endecja ma największe poparcie w zaborze pruskim, partie socjalistyczne – w Królestwie Polskim, a partie ludowe w Galicji; - porównuje program Ligi Polskiej i endecji	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Stronnictwo Ludowe zmieniło nazwę na Polskie Stronnictwo Ludowe; - wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.
31. Zabór austriacki w latach 1861–1914	Uczeń: - wymienia autonomiczne organy władzy w Galicji i ich kompetencje; - wyjaśnia podłoże konfliktów społecznych na wsi galicyjskiej; - wyjaśnia, jak autonomia w Galicji wpływała na rozwój kultury polskiej	Uczeń: - wskazuje zależności między władzami autonomicznymi a władzami centralnymi; - przedstawia poglądy stańczyków; - przedstawia narodowe żądania Ukraińców; - wyjaśnia, jak autonomia w Galicji wpływała na rozwój tożsamości narodowej	Uczeń: - przedstawia dążenia do reformy prawa wyborczego; - wyjaśnia podłoże konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; - charakteryzuje mniejszość żydowską w Galicji	Uczeń: - wyjaśnia, kogo uprzywilejowało kurialne prawo wyborcze; - wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę układu politycznego w Galicji na przełomie XIX i XX w.; - wyjaśnia, dlaczego Galicję nazywano „polskim Piemontem”	Uczeń: - porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego; - wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań, a Aleksander Wielopolski nie
32. Polacy pod panowaniem niemieckim w drugiej połowie XIX i na początku XX stulecia	Uczeń: wymienia działania władz pruskich podejmowane w ramach polityki kulturkampfu w zaborze pruskim;	Uczeń: - wyjaśnia, jaki był cel polityki kulturkampfu w zaborze pruskim; - przedstawia cele i działalność Hakaty;	Uczeń: charakteryzuje cele polityki władz pruskich (niemieckich) wobec Polaków w II połowie XIX w.;	Uczeń: ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.;	Uczeń: porównuje możliwości i efekty działania posłów polskich w parlamentach państw zaborczych

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej; • wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną	• wyjaśnia, jakie możliwości obrony swych praw i interesów mieli Polacy w Niemczech; • przedstawia działania zmierzające do kształtowania polskiej tożsamości narodowej na terenie Pomorza, Mazur, Warmii i Śląska	• przedstawia działania, które miały zwiększyć odsetek ludności niemieckiej we wschodnich prowincjach Cesarstwa Niemieckiego; • wyjaśnia, dlaczego w zaborze pruskim był możliwy solidaryzm społeczny	• wyjaśnia, co utrudniało kształtowanie polskiej tożsamości narodowej na Warmii, Mazurach, Pomorzu i Śląsku; • wyjaśnia, jaki był cel prowadzenia działań w duchu solidaryzmu społecznego	
33. Zabór rosyjski na przełomie XIX i XX w.	Uczeń: • przedstawia program pozytywistów warszawskich; • wymienia skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; • wymienia grupy społeczne, które przystąpiły do strajków w trakcie rewolucji 1905 r.	Uczeń: • wyjaśnia, co wpływało na nastroje społeczne w Królestwie Polskim na początku XX w.; • przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; • przedstawia cele poszczególnych grup społecznych, które przystąpiły do strajków w trakcie rewolucji 1905 r.	Uczeń: • przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; • przedstawia stosunek różnych ugrupowań politycznych w Królestwie Polskim do rewolucji 1905 r.; • charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego po stłumieniu rewolucji 1905 r.	Uczeń: • wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z początku XX w. wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; • przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; • przedstawia stosunek różnych ugrupowań politycznych w Królestwie Polskim do rewolucji 1905 r.; • ocenia trwałość zmian, które zaszły w Królestwie Polskim w wyniku rewolucji 1905 r.; • charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego po stłumieniu rewolucji 1905 r.	Uczeń: • porównuje „noc paskiewiczowską” z „nocą apuchtinowską”
34. Polacy wobec zbliżającej się wojny	Uczeń: • wymienia orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej;	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego powstał Związek Walki Czynnej, i przedstawia, na jakim terenie działał;	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego poszczególni przywódcy decydowali się na opowiedzenie się po stronie Rosji lub Austrii w przewidywanej wojnie;	Uczeń: • wyjaśnia, jak sytuacja na Bałkanach na początku XX w. wpłynęła na nastroje społeczeństwa polskiego w Galicji i stosunek władz austriackich do polskich organizacji paramilitarnych działających na jej terenie	Uczeń: • przedstawia, kiedy wcześniej w działalności Polaków w Galicji pojawiła się koncepcja trialistyczna (przekształcenie monarchii habsburskiej w Austro-Węgry-Polskę)

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	- wymienia ugrupowania i osoby je tworzące; - wymienia przykładowe organizacje paramilitarne powstałe na ziemiach polskich przed I wojną światową; - formułuje główny cel działania organizacji paramilitarnych	- przedstawia rolę Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych; - przedstawia inne, poza militarnymi, cele działania polskich organizacji paramilitarnych	wyjaśnia, dlaczego Austriacy akceptowali istnienie polskich organizacji paramilitarnych w Galicji przed I wojną światową		
35. Polska kultura i obyczajowość przełomu XIX i XX stulecia	Uczeń: - przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; - wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; - wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; - przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i na początku XX w.	Uczeń: - wymienia przykładowe dzieła sztuki lub zabytki architektury i przyporządkowuje je do poszczególnych stylów; - przedstawia rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; - wyjaśnia, w jaki sposób Polacy z różnych zaborów współpracowali i wspierali się wzajemnie; - wyjaśnia, w jaki sposób kultura łączyła Polaków ponad zaborami	Uczeń: - przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; - na konkretnych przykładach wskazuje cechy charakterystyczne stylów w sztuce i architekturze; - wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; - przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwie polskim na przełomie XIX i XX w.	Uczeń: - charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; - przeistawia wkład Polaków w badanie Syberii; - przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i na początku XX w.; - wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano „Polskimi Atenami”	Uczeń: przedstawia osiągnięcia Polaków w II połowie XIX i na początku XX w. poza kontynentem europejskim i Rosją
V. Polska, Europa i świat w okresie Wielkiej Wojny					
36. Działania zbrojne i polityka międzynarodowa w latach 1914–1917	Uczeń: - wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; - wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; - wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy I wojny światowej z lat 1914–1916	Uczeń: - wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie I wojny światowej; - wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; - uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej	Uczeń: - wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; - wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; - przedstawia przebieg działań wojennych na morzu;	Uczeń: - przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; - wyjaśnia cele kolejnych ofensyw podejmowanych przez państwa walczące; - wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne;	Uczeń: - przedstawia różne formy i znaczenie działań propagandowych w czasie I wojny światowej; - przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			wyjaśnia, jak wojna wpływała na życie codzienne ludności	wyjaśnia rolę kolonii i ich mieszkańców w czasie I wojny światowej	
37. Dwie rewolucje i wojna domowa w Rosji	Uczeń: - wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; - wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej; - wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; - wymienia organy władzy bolszewików; - wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni	Uczeń: - przedstawia plany przekształceń ustrojowych w Rosji proponowane przez bolszewików, mienszewików, kadetów; - charakteryzuje rządy bolszewików w Rosji; - przedstawia zasady komunizmu wojennego	Uczeń: - przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; - wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza w Rosji po rewolucji lutowej; - charakteryzuje wojnę domową w Rosji	Uczeń: - wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie przewrotu (rewolucja październikowa); - przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie; - przedstawia stosunek państw ententy do przemian zachodzących w Rosji w latach 1917–1922	Uczeń: wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”
38. Sprawa polska podczas I wojny światowej	Uczeń: - wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego, i ich najważniejsze postanowienia; - wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego i Legionów Polskich; - pokazuje na mapie miejsca bitew, w których brały udział polskie formacje zbrojne	Uczeń: - przedstawia zmiany w stanowisku Niemiec i Austro-Węgier oraz Rosji wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; - wyjaśnia przyczyny zmian stanowiska państw zaborczych wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; - wyjaśnia, co to była Błękitna Armia	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny wydania aktu 5 listopada; - charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; - przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości; - przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich	Uczeń: - przedstawia rolę Naczelnego Komitetu Narodowego; - ocenia znaczenie aktu 5 listopada dla odzyskania przez Polskę niepodległości; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw ententy do kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; - przedstawia udział Polaków w wojnie u boku Rosji	Uczeń: przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej
39. Zakończenie I wojny światowej	Uczeń: - wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; - pokazuje na mapie miejsca bitew z lat 1917–1918; - przedstawia sytuację Turcji w ostatnich latach wojny	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego udział w wojnie Stanów Zjednoczonych był ważny dla państw ententy; - charakteryzuje trudności gospodarcze i polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.;	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; - wyjaśnia, dlaczego bolszewicka Rosja zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego;	Uczeń: - przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji politycznej Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; - przedstawia sytuację Rumunii w ostatnich latach wojny;	Uczeń: przedstawia próbę zawarcia separatystycznego pokoju przez Austro-Węgry

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		• przedstawia sytuację Bułgarii w ostatnich latach wojny	• przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.	• wyjaśnia, dlaczego rok 1917 można uznać za przełomowy w czasie I wojny światowej	
40. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r.	Uczeń: • przedstawia działalność Rady Regencyjnej jesienią 1918 r.; • przedstawia rolę Józefa Piłsudskiego w budowaniu struktur polskiego państwa w 1918 r.	Uczeń: • przedstawia program i działania rządu Jędrzeja Moraczewskiego; • przedstawia proces kształtowania się polskich władz lokalnych – Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej, Polskiej Komisji Likwidacyjnej, Naczelnej Rady Ludowej	Uczeń: • porównuje programy rządów Ignacego Daszyńskiego i Jędrzeja Moraczewskiego; • wyjaśnia, jak wielonarodowy charakter Galicji wpływał na sytuację na tym terenie jesienią 1918 r.; • przedstawia proces kształtowania się władz polskich w zaborze pruskim	Uczeń: • przedstawia okoliczności powstania Republiki Tarnobrzkiej i program jej twórców; • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich; • wyjaśnia, jak wielonarodowy charakter Śląska Cieszyńskiego wpływał na sytuację na tym terenie jesienią 1918 r.	Uczeń: • przedstawia ośrodki władzy tworzone na ziemiach polskich przez Socjaldemokrację Królestwa Polskiego i Litwy jesienią 1918 r.; • wyjaśnia, jaki był cel tworzenia tych ośrodków władzy
VI. Europa i świat w okresie międzywojennym					
41. Ukształtowanie się ładu wersalsko-waszyngtońskiego	Uczeń: • wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; • pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej; • wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; • wymienia cele i najważniejsze organy Ligi Narodów	Uczeń: • pokazuje na mapie najważniejsze zmiany terytorialne, które wprowadzono na mocy traktatu wersalskiego; • wyjaśnia znaczenie pojęć: ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; • wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; • przedstawia stosunek Niemców do postanowień traktatu wersalskiego	Uczeń: • przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennego losu Niemiec; • wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami centralnymi; • wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego były kompromisem różnych stanowisk państw zwyciężczych; • wymienia przykładowe inicjatywy i działania Ligi Narodów; • wskazuje słabości Ligi Narodów	Uczeń: • przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennego losu pozostałych państw centralnych; • wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwyciężczych; • ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; • przedstawia problemy mniejszości narodowych; • charakteryzuje mocne strony Ligi Narodów	Uczeń: • przedstawia rolę geografów w ustalaniu granic po I wojnie światowej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
42. Przemiany społeczne i gospodarcze po I wojnie światowej	Uczeń: - wymienia przykładowe skutki gospodarcze I wojny światowej; - wymienia państwa, które mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; - przedstawia zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej	Uczeń: - wymienia przykładowe skutki społeczne I wojny światowej; - wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; - wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; - wymienia zmiany, które zaszły w koloniach w wyniku I wojny światowej	Uczeń: - przedstawia zmiany w strukturze demograficznej państw po I wojnie światowej; - wyjaśnia, co poza działaniami wojennymi wpłynęło na te zmiany	Uczeń: - wyjaśnia, jak Wielka Wojna wpłynęła na relacje rodzinne; - przedstawia bilans I wojny światowej; - wyjaśnia, w jaki sposób Wielka Wojna wpłynęła na mieszkańców kolonii	Uczeń: - przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami Wielkiej Wojny w dziełach kultury - porównuje sposoby walki i konsekwencje epidemii grypy hiszpańskiej po I wojnie światowej z sytuacją związaną z obecną epidemią COVID-19
43. Wieki kryzys gospodarczy 1929–1935	Uczeń: - wymienia przykładowe działania Franklina Delano Roosevelta, które miały na celu poprawienie sytuacji gospodarczej w Stanach Zjednoczonych; - wymienia przykładowe przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego; - wymienia najważniejsze skutki wielkiego kryzysu gospodarczego na świecie	Uczeń: - przedstawia konsekwencje krachu na giełdzie nowojorskiej; - charakteryzuje program Nowego Ładu	Uczeń: - wskazuje zależności między różnymi aspektami sytuacji gospodarczo-społecznej w Stanach Zjednoczonych lat 20. XX w. a wielkim kryzysem gospodarczym; - porównuje dwie drogi wyjścia z kryzysu – liberalizm i interwencjonizm; - przedstawia bezpośrednie skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy objął prawie cały świat; - wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął głębiej rolnictwo i kraje rolnicze; - przedstawia długofalowe skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób akt o prohibicji wpłynął na sytuację gospodarczo-społeczną w Stanach Zjednoczonych w okresie wielkiego kryzysu; - wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii
44. Niemcy i państwo sowieckie w latach 20. XX w.	Uczeń: - wymienia organy władzy Republiki Weimarskiej i ich przykładowe kompetencje; - wymienia problemy wewnętrzne Republiki Weimarskiej; - przedstawia założenia Nowej Polityki Ekonomicznej	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie układu w Rapallo i traktatów lokarnieńskich dla pozycji międzynarodowej Niemiec; - przedstawia proces przejmowania władzy w Rosji przez Stalina	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób Niemcy przezwyciężyły problemy gospodarcze; - porównuje gospodarkę komunizmu wojennego i Nową Politykę Ekonomiczną; - przedstawia pozycję międzynarodową Rosji w latach 20. XX w.	Uczeń: - wyjaśnia, co przyczyniło się do braku stabilności sytuacji wewnętrznej w Niemczech; - przedstawia rolę Kominternu w polityce zagranicznej Związku Sowieckiego; - porównuje pozycję międzynarodową Republiki Weimarskiej i Rosji Sowieckiej w latach 20. XX w.	Uczeń: przebiega proces przyłączania do Rosji Sowieckiej niepodległych państw, które powstały na Kaukazie (np. Gruzji)

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
45. System faszystowski we Włoszech	Uczeń: - wymienia trudności gospodarcze Włoch po I wojnie światowej; - wymienia założenia ideologii faszystowskiej; - pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich; - podaje przykłady kontroli państwa nad życiem obywateli	Uczeń: - wymienia trudności polityczne Włoch po I wojnie światowej; - przedstawia proces przejmowania władzy przez Benita Mussoliniego; - charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; - wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; - charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem; - charakteryzuje politykę zagraniczną faszystowskich Włoch	Uczeń: - charakteryzuje politykę Mussoliniego wobec mniejszości narodowych; - uzasadnia, że państwo włoskie za rządów Mussoliniego było państwem totalitarnym; - wyjaśnia, które instytucje w państwie włoskim były w miarę niezależne od Mussoliniego; - wyjaśnia rolę propagandy w państwie włoskim	Uczeń: wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
46. System stalinowski w Związku Sowieckim	Uczeń: - wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; - wymienia założenia gospodarki centralnie planowanej; - wyjaśnia, co to była wielka czystka; - wymienia cechy socrealizmu	Uczeń: - charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów Stalina; - wyjaśnia przyczyny represji różnych grup ludności w państwie sowieckim; - przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS	Uczeń: - przedstawia konsekwencje industrializacji i kolektywizacji przeprowadzanej w Związku Sowieckim; - charakteryzuje politykę zagraniczną Związku Sowieckiego w latach 30. XX w.; - przedstawia rolę i środki stosowane przez propagandę w ZSRS	Uczeń: - wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy i państwa sowieckiego; - uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; - ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły do rozwoju gospodarczego Związku Sowieckiego	Uczeń: - wyjaśnia symbolikę, która pojawia się w propagandzie Związku Sowieckiego; - wymienia inwestycje Związku Sowieckiego wykonywane przez więźniów łagrów i przedstawia ich rolę
47. Powstanie III Rzeszy i system nazistowski w Niemczech	Uczeń: - wymienia założenia ideologii nazistowskiej; - przedstawia okoliczności objęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza; - wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy	Uczeń: - wyjaśnia cel uchwalenia ustaw norymberskich; - przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa; - przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych	Uczeń: - przedstawia walkę o władzę w łonie NSDAP; - charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów; - wskazuje związki między ideologią nazistowską a polityką wobec Żydów	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Hitlera poparły różne grupy społeczne w Niemczech; - charakteryzuje politykę gospodarczą III Rzeszy; - uzasadnia, że III Rzesza była państwem totalitarnym	Uczeń: - przedstawia rolę Josepha Goebbelsa jako ministra propagandy III Rzeszy; - wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
48. Różne formy systemów niedemokratycznych. Autorytaryzm	Uczeń: - wymienia cechy państwa autorytarnego; - przedstawia cechy państwa autorytarnego na przykładzie Hiszpanii i Japonii; - porównuje reżimy autorytarne w Hiszpanii i Japonii; - wymienia przywódców tych państw	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny kryzysu demokracji w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia cechy państwa autorytarnego na przykładzie Jugosławii, Węgier i Turcji; - porównuje reżimy autorytarne w Jugosławii, Turcji i na Węgrzech; - wymienia przywódców tych państw	Uczeń: - wyjaśnia wpływ traktatów pokojowych po I wojnie światowej i wielkiego kryzysu gospodarczego na kryzys demokracji; - przedstawia cechy państwa autorytarnego na przykładzie Portugalii i Bułgarii; - porównuje reżimy autorytarne w Portugalii i Bułgarii; - wymienia przywódców tych państw	Uczeń: - charakteryzuje kryzys demokracji w dwudziestoleciu międzywojennym; - porównuje państwa autorytarne i totalitarne; - przedstawia cechy państwa autorytarnego na przykładzie Austrii i Rumunii; - porównuje reżimy autorytarne w Austrii i Rumunii; - wymienia przywódców tych państw	Uczeń: charakteryzuje reżimy autorytarne w republikach bałtyckich
49. Demokratyczne państwa Zachodu: Francja, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone	Uczeń: - przedstawia sytuację gospodarczą Francji w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia stosunki francusko-niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym; - pokazuje na mapie obszary ekspansji Stanów Zjednoczonych w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się Brytyjskiej Wspólnoty Narodów; - porównuje stosunek Francji i Wielkiej Brytanii do Niemiec po I wojnie światowej; - przedstawia drogę Irlandii do odzyskania niepodległości w XX w.	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Francja prowadziła aktywną politykę w Europie Środkowo-Wschodniej; - charakteryzuje sytuację gospodarczą Wielkiej Brytanii w dwudziestoleciu międzywojennym; - charakteryzuje politykę zagraniczną Stanów Zjednoczonych w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia problemy wewnętrzne Stanów Zjednoczonych	Uczeń: - charakteryzuje scenę polityczną we Francji w dwudziestoleciu międzywojennym; - charakteryzuje scenę polityczną Wielkiej Brytanii w dwudziestoleciu międzywojennym; - porównuje scenę polityczną we Francji i Wielkiej Brytanii w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: wyjaśnia przyczyny zmiany polityki migracyjnej Stanów Zjednoczonych w dwudziestoleciu międzywojennym w porównaniu z XIX w.
50. Ku wojnie – rozpad systemu wersalsko-waszyngtońskiego	Uczeń: - wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; - pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy;	Uczeń: przedstawia ekspansję III Rzeszy w drugiej połowie lat 30. XX w.;	Uczeń: przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego;	Uczeń: wyjaśnia, co ułatwiało Niemcom łamanie postanowień traktatu wersalskiego;	Uczeń: przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	- wymienia postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow; - pokazuje na mapie tereny ekspansji Japonii	- przedstawia proces kształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; - przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy	- przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; - wymienia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii; - wyjaśnia znaczenie paktu Ribbentrop-Mołotow	- wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio; - ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane efekty; - przedstawia przebieg wojny domowej w Hiszpanii	przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce
51. Kultura i nauka okresu międzywojennego	Uczeń: - przestawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi; - wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia tematykę literatury dwudziestolecia międzywojennego i wymienia przykładowych pisarzy tego okresu	Uczeń: - przestawia wpływ postępu technicznego na rozwój kultury; - przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym i przypisuje ich do odpowiednich nurtów w sztuce	Uczeń: - wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia międzywojennego oraz ich twórców; - wymienia osiągnięcia naukowe dwudziestolecia międzywojennego i naukowców	Uczeń: - na przykładach zabytków architektury dwudziestolecia międzywojennego wskazuje cechy stylu architektonicznego (np. modernizmu); - wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; - przedstawia rozwój nauki w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia rozwój muzyki w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności
VII. Polska w dwudziestoleciu międzywojennym					
52. Kształtowanie się granic odrodzonej Rzeczypospolitej	Uczeń: - wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; - wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej;	Uczeń: - charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami; - przedstawia, na czym polegała koncepcja federacyjna i inkorporacyjna;	Uczeń: - wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytu na Górnym Śląsku; - przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej;	Uczeń: - wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach; - przedstawia szanse na realizację koncepcji dotyczących kształtu polskiej granicy wschodniej;	Uczeń: - wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; - charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; • wymienia postanowienia pokoju ryskiego; • pokazuje na mapie tereny sporne między Polską a Litwą i Czechosłowacją; • pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej	• wyjaśnia termin Orleńa Lwowskie; • wyjaśnia przyczyny sporu terytorialnego między Polską a Litwą i Czechosłowacją; • wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem jego granic	• charakteryzuje konflikt polsko-ukraiński w Galicji Wschodniej; • charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Wileńszczyźnie; • przedstawia problemy II Rzeczypospolitej związane z kształtem granic odrodzonego państwa i działaniami, które je ukształtowały	• przedstawia próbę przejęcia w Polsce władzy przez komunistów; • charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim; • charakteryzuje rolę Rady Ambasadorów w kształtowaniu granic II Rzeczypospolitej	
53. Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918–1926)	Uczeń: • charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; • wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; • przedstawia okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej	Uczeń: • wymienia postanowienia małej konstytucji; • przedstawia układ sił w sejmie I kadencji i wynikające z niego problemy; • wyjaśnia, czym były pozaparlamentarne rządy fachowców i w jakich okolicznościach je powoływano	Uczeń: • wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; • porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; • wymienia zasady ustrojowe i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej	Uczeń: • wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu dwóch organów władzy reprezentujących Polaków wobec państw ententy; • porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa; • charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.	Uczeń: • ocenia możliwości prowadzenia przez Polskę spójnej polityki wewnętrznej i zagranicznej przy częstych zmianach rządów w latach 20. XX w.
54. II Rzeczpospolita pod rządami sanacji (1926–1939)	Uczeń: • wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; • przedstawia zmiany w kompetencjach sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; • charakteryzuje politykę obozu sanacji wobec przeciwników politycznych;	Uczeń: • wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; • przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej;	Uczeń: • charakteryzuje zamach majowy; • przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; • charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; • charakteryzuje obóz sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego	Uczeń: • wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęło na to, że doszło do przewrotu majowego; • przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego; • ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym;	Uczeń: • wyjaśnia, czy konstytucję kwietniową przyjęto zgodnie z zapisami konstytucji marcowej o zmianie konstytucji

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem	- przedstawia proces konsolidacji opozycji wobec rządów sanacji; - przedstawia scenę polityczną Polski w latach 30. XX w.		- porównuje scenę polityczną Polski z lat 20. i 30. XX w.; - uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie autorytarnym	
55. Przemiany gospodarcze w międzywojennej Polsce	Uczeń: - wymienia problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; - wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; - przedstawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; - pokazuje na mapie obszar Polski A i Polski B	Uczeń: - przedstawia rolę Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego; - wymienia założenia reformy rolnej z 1925 r.; - przedstawia przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce; - wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B	Uczeń: - wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; - przedstawia skutki wojny celnej z Niemcami; - przedstawia przyczyny przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; - pokazuje na mapie ośrodki przemysłowe II Rzeczypospolitej; - wyjaśnia, dlaczego Polska długo odczuwała skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń: - ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; - przedstawia przyczyny wojny celnej z Niemcami; - przedstawia realizację reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; - charakteryzuje rozwój przemysłu w II Rzeczypospolitej; - ocenia, w jakim stopniu udało się zmniejszyć różnice między Polską A i Polską B	Uczeń: - przedstawia wpływ prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu; - wyjaśnia, co to były sławojki i skąd się wzięła ich nazwa
56. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną); - wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą i pokazuje na mapie rejony, które one zamieszkiwały; - przedstawia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych;	Uczeń: - przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (zawodową); - charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w II Rzeczypospolitej; - wymienia kierunki i przedstawia charakter emigracji polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym;	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; - wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; - charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej i niemieckiej w II Rzeczypospolitej;	Uczeń: - ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; - przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości narodowych; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek Polaków do poszczególnych mniejszości narodowych	Uczeń: - przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; - wyjaśnia, jakie mogły być tego przyczyny i konsekwencje

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia przyczyny emigracji polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	przedstawia sytuację kobiet w II Rzeczypospolitej	przedstawia stosunek społeczeństwa polskiego do mniejszości żydowskiej		
57. Kultura polska w okresie międzywojennym	Uczeń: - wymienia przykładowych twórców i ich dzieła z dziedziny literatury, malarstwa i muzyki; - wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce; - pokazuje na mapie miasta uniwersyteckie w II Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; - wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; - na przykładach zabytków architektury modernistycznej w Polsce pokazuje cechy stylu	Uczeń: - wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia międzywojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; - wymienia artystów związanych z kulturą masową (filmem, kabaretem, piosenką); - charakteryzuje architekturę dwudziestolecia międzywojennego	Uczeń: - przedstawia rozwój muzyki w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia rozwój szkolnictwa i zmiany, które w nim zachodziły, w II Rzeczypospolitej; - wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego	Uczeń: wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski
58. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia stosunki Polski z Niemcami w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia żądania Niemców wobec Polski pod koniec lat 30. XX w.; - wyjaśnia, na czym polegała koncepcja Międzymorza	Uczeń: - wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; - przedstawia stosunki Polski ze Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym; - przedstawia pozycję geopolityczną Polski przed wybuchem II wojny światowej; - wyjaśnia, na czym polegała polityka równowagi	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; - wyjaśnia, dlaczego Francja była sojusznikiem II Rzeczypospolitej; - charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; - przedstawia zmiany w polityce Hitlera wobec Rzeczypospolitej	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; - wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę stosunku Wielkiej Brytanii do Polski w latach 30. XX w.; - wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w polityce Hitlera wobec Rzeczypospolitej	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy